

Inntrykk fra et besøk i heimbygda.

Med god grunn jeg vel like så godt skrive om en pilgrimsferd til heimbygda. Dels på grunn av de mange overveldende skjønnhetsinntrykk som slo meg gang på gang, og dernest men ikke minst, fordi jeg fikk bøye mitt hode ved bestefedrenes graver på Hemnesberget kirkegård, og ved mors og fars graver på Stongelandseidet kirkegård.

Gjensynet med slekt og venner og heimbygdas vidunderlige vakre natur er noe som bare kan oppleves, ikke beskrives. Hvor finner en vel maken til underskjønn natur som nettop i heimbygda? Hvor hen i hele den vide verden smaker småsei og lever, sjørøyr og smålaks så godt som nettop i heimbygda? Desverre var det begynt å tynnes ut ikke så rent lite i deres rekker som var modne menn da jeg forlot heimen i 1915. Sist jeg var hjemme i 1948 fikk jeg hilse på min gode gamle ven og tidligere høvedsmann Julius Ottesen, Dragøy. Nu var han ikke mere. Omlag 40 års slit som høvetsmann på kystfiske, bankfiske og ishavsfangst hadde krevd sin rett. For et år siden klarte ikke hans hjerte mer, og så var det slutt. Å hvor godt jeg husker den karen. Ennskjønt han var 10 år eldre enn meg var vi dog gode kamerater. Han kunne den kunsten å være god kompis med alle, 10 år fra eller til spilte ingen rolle der i gården. Ikke fordi han ville tekkes den ærede taler, men av medfødt og videre utviklet hjertedannelse.

Julius Ottesen var ikke redd for å syngte ut om det trengtes, men det var alltid med hjertelag og vett. Jeg husker ham som høvedsmann på M-S Florida. Hans lyse, klare stemme lød som piskesmell i storm og rokk. Den samme lyse stemme kunne tale alvorlig men dog milde ord til meg 17 åringen og yngste mann ombord. Ja du Jul du Jul. Vi kalte han bare for Jul. Han kunne med glans ha stått som modell til han som Andreas Markuson skriver om i «Flåten går ut». Julius Ottesen har ridd av storm av alle grader på manndommens valplass, tilgagns.

Med «Senjafjell» har han også opplevet å se utenlandske trålere ødelegge måneders slit og strev i løpet av 10 -15 minutter, minutter i avmektighet. I orkan og snetykke fant han og hans samtidige inn til en eller annen lun havn på den værharde kyst mellom Øst-finnmarken og Andenes. Bankfisket er et hardt liv. Godvær eller uvær. Agnet må vatnes av og resultatet kan variere fra kr. 0 til 1000 pr. mann pr. tur.

Jul Ottesen ervervet sitt uskrevne diplom på manndommens valplass. Dette diplom kunne underskrives av mange som kjendte ham, og som deltok med han i fiske og fangst på kysten og på Ishavet Julius Ottesen hadde bruk for hverken underskrifter eller attestasjon. Han var født med de rette lederegenskaper og tok dem i bruk. Tross dette vil de fleste som kjente ham minnes ham

som «solskinns-gutten» var liksom omgitt av en usynlig atmosfære som gjorde at en alltid ble i godt humør etter å ha møtt ham. Manddommens valplass krevde sin rett tilslutt.

Vel passert 60 års alderen kunne doktoren meddele min venn at han måtte begynne å kjøre med redusert fart. De mange uker, måneder og år med minimum av søvn og maximum av anstrengelser måtte betales. Dog hadde han gitt det som kunne ytes på manddommens valplass.

Dersom han hadde vært en ensom svale i det virke som lå til rette for ham, så hadde han nok fått et ettermæle skrevet av betydligere skribenter enn meg, men der har vært og der er hundreder av samme ulla, og nye hundreder for ikke å si tusener vil følge i de samme fotspor i kampen for levebrødet for seg og sine i kommende tider.

Så ofte jeg har anledning til det lytter jeg på fiskerimeldingen i radio. Når vi så hører at det er kommet inn en eller flere kuttere fra bankene med 15-20-30 eller 40 tonn fisk på så og så mange kasser agn hvor mange av oss — der vi sitter lunt og varmt i vår stue — tenker på hva det har kostet av slit og savn å bringe denne del av havets rikdom på land? Kanskje kom der en bråttsjø som rensket dekket for alt som var løst, ja selv om det var godt surret så «for han med det».

Ungguten som lå og klorte seg fast i et eller annet naglfast under kaskader av sjø, lurte på om skuta noen gang skulle komme opp igjen? En ble kanskje skyllet overbord for å havne ombord igjen med neste brottsjø. Haver gir og havet tar. Mange får desverre «dødens krans av tang og siv som burde hatt i gull sitt navn blant kjempekull».

Det er meget mulig at endel av dem som kan prange med Kongens fortjenestmedalje har hatt en eller flere fingre med i omsetning av fisk og fiskeprodukter. Har noen hørt tale om en dekorert fisker?

Min gode og alltid unge venn Julius Ottesen ville nok ikke satt tilbørlig pris på noen medalje. Selv om han så inderlig vel hadde fortjent den.

Fred over ditt minne gamle ven. Du har for alltid risset ditt navn inn blandt de mange beskjedne helter på «manddommens valplass».

Linas Løhre